

INTERNALIZIRANE TEŠKOĆE KOD DAROVITIH ADOLESCENATA

Kristina Čehil

OŠ Pavleka Miškine

kristina.cehil@skole.hr

Ključne riječi: internalizirani problemi, depresija, anksioznost, darovitost

Sažetak:

Internalizirani problemi kod djece i mladih (anksioznost, tjeskobnost, depresivnost, suicidalnost, psihosomatske poteškoće, socijalna povučенost, nisko samopoštovanje, osjećaj inferiornosti) teže se opažaju od eksternaliziranih (npr. agresivno ponašanje, ADHD, poremećaja ophođenja, antisocijalno ponašanje), ali uzrokuju patnju i poteškoće u funkcioniranju te predstavljaju rizik za emocionalne poremećaje te poremećaje psihosocijalne prilagodbe i mentalnog zdravlja u odrasloj dobi. U ovom stručnom prikazu bit će opisana simptomatologija internaliziranih teškoća u adolescentskoj dobi s posebnim naglaskom na internalizirane teškoće kod darovitih učenika.

Uz prikaz podataka o prevalenciji internaliziranih poremećaja u Hrvatskoj i u svijetu, prikazat će se rezultati dobiveni primjenom skala depresivnosti, anksioznosti i samopoštovanja kod učenika 7. i 8. razreda jedne zagrebačke osnovne škole ($N_{\text{ukupno}}=120$, $N_{\text{daroviti}}=12$). Bit će prikazani rizični i zaštitni čimbenici koji kombiniranim djelovanjem utječu na nastanak i održavanje internaliziranih teškoća. Razmotrit će se čimbenici obiteljskog i školskog okruženja uključeni u nastanak i razvoj psihopatologije (prisutnost psihopatologije u obitelji, odnosi rane privrženosti roditelja i djeteta, razvoj socijalnih vještina, učestalost sukoba i sposobnosti konstruktivnog rješavanja problema u obitelji, prilagodba u školskom okruženju, podrška vršnjaka i odraslih). Raspraviti će se facilitatori uspješnijeg ishoda i oporavka (pravovremeno prepoznavanje i uključivanje u tretman, informiranost mladih i roditelja, senzibilizacija okoline i uklanjanje stigme, razrada i provedba preventivnih programa u obiteljskim i školskim okruženjima).

Naglasiti će se potreba detekcije čimbenika radi kojih daroviti učenici ne postižu rezultate u skladu sa svojim sposobnostima i razvijaju internalizirane teškoće (izostanak motivacije radi neadekvatnih programa, dvostruke posebne potrebe, izostanak radnih navika, manjak koncentracije, nisko samopouzdanje, pretjerana senzibilnost, emocionalne teškoće, slabije komunikacijske i socijalne vještine, izloženost socijalnom pritisku) te potreba djelovanja (brižna procjena, višedimenzionalni pristup rješavanju problema

učenika, pružanje odgovarajućeg, poticajnog obrazovnog ozračja i nastavnih metoda usklađenih sa sposobnostima i interesima učenika, pružanje podrške). Prikazat će se tijekom pružanja podrške darovitom učeniku 6. razreda osnovne škole koja ima iznadprosječan rezultat na skali depresivnosti, njegovim roditeljima i razrednom vijeću razreda koji pohađa.

Literatura:

- Compas, B.C. (1997.). Depression in Children and Adolescents. In: E.J. Mash i L.G. Terdal (Eds.). Assessment of Childhood Disorders. New York, London: The Guildford Press, pp. 197-229.
- Cvetković – Lay, J. i Sekulić – Majurec, A. (1998.). Darovito je, a što ću s njim? Zagreb: Alinea.
- Čudina – Obradović, M. (1991.). Nadarenost – razumijevanje, prepoznavanje, razvijanje. Zagreb: Školska knjiga.
- Hautzinger, M. (2002.). Depresija. Jastrebarsko: Naklada Slap.
- Hetherington, J.A. i Stoppard, J.M. (2002.). The theme of disconnection in adolescent girls' understanding of depression. *Journal of Adolescence*, 25, 619-629.
- Lacković – Grgin, K. (1994.). Samopoimanje mladih. Jastrebarsko: Naklada Slap.
- Last, C.G. (2006.). Help for Worried Kids. New York, London: The Guilford Press.
- Nolen – Hoeksema, S. I Girgus, J.S. (1994.). The Emergence of Differences in Depression During Adolescence. *Psychological Bulletin*, 115(3), 424–443.
- Schroeder, C.S. (2002.). Assessment and Treatment of Childhood Problems. New York, London: The Guilford Press.

Životopis:

Rođena je 1979. godine u Zagrebu. Nakon završene jezične gimnazije, upisuje dodiplomski studij psihologije na Filozofskom fakultetu u Zagrebu. Po završetku studija, 2002. godine stečena znanja počinje primjenjivati u sektoru upravljanja ljudskim potencijalima u Magma d.d. Vođena željom za dodatnim stručnim usavršavanjem, upisuje i završava poslijediplomski studij psihologije na Filozofskom fakultetu u Zagrebu te 2010. stječe zvanje magistre znanosti. Zbog velikog interesa za razvojnu, dječju i školsku psihologiju, 2006. godine prihvaća radno mjesto stručnog suradnika psihologa u OŠ Pavleka Miškine gdje je i danas zaposlena. 2016. godine je promovirana u zvanje psihologa mentora te time dobiva priznanje za predanost radu, aktivnost u funkciji predavača na međunarodnim

konferencijama i skupovima psihologa, mentorstvo pripravnicima te primjenu suvremenih spoznaja i metoda dječje psihologije u radu s djecom, roditeljima i učiteljima.

Polaznica je 2. godine studija logoterapije, egzistencijalističke psihoterapijske škole. Održava NTC radionice za darovite autora dr. Ranka Rajovića orijentiranog na aktivnosti koje podržavaju senzo-motorni i kognitivni razvoj djeteta, razvoj divergentnog i konvergentnog mišljenja, kao i funkcionalnog znanja. Područja njezinog posebnog profesionalnog interesa su razvoj psihološke otpornosti djece, rad s darovitom djecom u svrhu poticanja njihovog cjelokupnog razvoja, kreativnosti, inovativnosti i samopouzdanja te pružanje podrške djeci i roditeljima s internaliziranim problemima i problemima u ponašanju.